

Տարեկան 10 ռուբլի, վեց ամիսը՝ 6 ռուբլի, երեք ամիսը՝ 3 ռ. 50 կ., ամիսը՝ 1 ռ., հատուկ 5 կ.:
Համարը և գրությունը միմյանի խմբագրատանը:

Խմբագրություն հասցեն՝ Тифлисъ, Редакция „Норъ-Даръ“
կամ Tiflis, Rédaction „Nor-Dar“

Խմբագրությունը բաց է ամեն օր (բացի առաջ օրերից) ժամը 9-ից մինչև 2-ը: Ցայտարարությունները ընդունվում են ամեն լեզուներով: Ցայտարարությունները բաժին 2 կ., լրագրողների համար կրկնապատիկ:

ՆՈՐ-ԴԱՐ

(ՏԱՍՆԵՒՈՒԹԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ)

Քաղաքական-դրական ամենօրեայ թերթը 1902-ին կրճատարա-կույթի թիֆլիսում՝ նույն ծրագրով և ուղղությամբ ամեն օր, բացի տոներին հետևող օրերից:

Նոր-Դար-ի տարեկան գինն է 10 ռուբլի, վեց ամիսը՝ 6 ռուբլի, երեք ամիսը՝ 3 ռ. 50 կ., թիֆլիսից դուրս՝ ամիսը՝ 1 ռ. 50 կ., հատուկ դուրսը՝ 7 կ., թիֆլիսում 5 կ.:

Բաժանորդ են դրուում միմյանի խմբագրատանը: ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ բաժանորդները վճարում են տարեկան 40 ֆրանկ: Ցայտարարությունները ընդունվում են և՛ օտար լեզուներով բայց 2 կ., առաջին երեսումը՝ 4 կոպեկ:

Խմբագրատունը գտնվում է Դալիդուկայա փողոց, տ. № 5. Պոստով Նոր-Դար-ի հասցեն Тифлисъ въ Редакцію „НОРЪ-ДАРЪ“ կամ Tiflis (Caucase), Rédaction du journal „Nor-Dar“.

ՔԱՂԱՔԱՆԻՔԻՆ

Առաջին օրը. — Քաղաքական աշխարհից:

Քրոնիկան. — Լուրեր: Մեզ պարզվեց. — Չուլուց: Բա-լախանուց, Բազումից, Թալիքից:

Բաց նամակ: Թղթապետի փոխարին. — Օդեսա սայից:

Հայկ. թեմական Բազում: Քաղաքական կառույց. — Թիբերիա:

Քրոնիկան. — Լուրեր: Մեզ պարզվեց. — Չուլուց: Բա-լախանուց, Բազումից, Թալիքից:

Բաց նամակ: Թղթապետի փոխարին. — Օդեսա սայից:

Հայկ. թեմական Բազում: Քաղաքական կառույց. — Թիբերիա:

Քրոնիկան. — Լուրեր: Մեզ պարզվեց. — Չուլուց: Բա-լախանուց, Բազումից, Թալիքից:

Բաց նամակ: Թղթապետի փոխարին. — Օդեսա սայից:

Հայկ. թեմական Բազում: Քաղաքական կառույց. — Թիբերիա:

Քրոնիկան. — Լուրեր: Մեզ պարզվեց. — Չուլուց: Բա-լախանուց, Բազումից, Թալիքից:

Բաց նամակ: Թղթապետի փոխարին. — Օդեսա սայից:

Հայկ. թեմական Բազում: Քաղաքական կառույց. — Թիբերիա:

Քրոնիկան. — Լուրեր: Մեզ պարզվեց. — Չուլուց: Բա-լախանուց, Բազումից, Թալիքից:

Բաց նամակ: Թղթապետի փոխարին. — Օդեսա սայից:

Հայկ. թեմական Բազում: Քաղաքական կառույց. — Թիբերիա:

Քրոնիկան. — Լուրեր: Մեզ պարզվեց. — Չուլուց: Բա-լախանուց, Բազումից, Թալիքից:

Բաց նամակ: Թղթապետի փոխարին. — Օդեսա սայից:

Հայկ. թեմական Բազում: Քաղաքական կառույց. — Թիբերիա:

Քրոնիկան. — Լուրեր: Մեզ պարզվեց. — Չուլուց: Բա-լախանուց, Բազումից, Թալիքից:

Բաց նամակ: Թղթապետի փոխարին. — Օդեսա սայից:

Հայկ. թեմական Բազում: Քաղաքական կառույց. — Թիբերիա:

Քրոնիկան. — Լուրեր: Մեզ պարզվեց. — Չուլուց: Բա-լախանուց, Բազումից, Թալիքից:

Բաց նամակ: Թղթապետի փոխարին. — Օդեսա սայից:

Հայկ. թեմական Բազում: Քաղաքական կառույց. — Թիբերիա:

Քրոնիկան. — Լուրեր: Մեզ պարզվեց. — Չուլուց: Բա-լախանուց, Բազումից, Թալիքից:

Բաց նամակ: Թղթապետի փոխարին. — Օդեսա սայից:

Հայկ. թեմական Բազում: Քաղաքական կառույց. — Թիբերիա:

Քրոնիկան. — Լուրեր: Մեզ պարզվեց. — Չուլուց: Բա-լախանուց, Բազումից, Թալիքից:

Բաց նամակ: Թղթապետի փոխարին. — Օդեսա սայից:

Քրիստոմ վերանորոգումներ մեղ-ցնելու գործը: 24 արժեք թե՛ Օս-մանեան երկրորդ բարեկարգում է, երկրորդ բնակող ժողովուրդ-ները հասել են իրենց ցանկալի նպատակին, շարքը վերացած, ամենքն էլ գոհ են իրենց վի-ճակից, և զբաղվում են, որ վերանորոգություններ մտցնելու մասին այլևս խոսք չէ լինում:

Ոչ, վերանորոգություններ պա-հանջունցին, դիպրոմատները տա-րացյան, սպառնական յայտագրեր գրուցելին, մտքեր յուզուցելին ցանկալի և առելի մեծ չափով, երկրպագան և ամերիկեան մա-մուլը պնդեց թիբերիայում մեղ-ցնուլի վերանորոգությունների անհրաժեշտությունը վրայ, — բայց ժամանակն անցավ, և աշխարհն սկսեց ուրիշ խնդիրներով զբա-ղուլ, այնպես որ մինչև անգամ թիբերիան զենսպանություն ու-

նեմ: Ես չառ եմ սիրում ձեզ... չառա-ն: Ե. կամենալով ինքն իրեն ապացույցա-նել, որ լավ մայր ու ամուսին է, որ զեռ ևս չաբեք չէ կպել այն հիմունք-ներին, որոնց մասին խոսել էր իյիկին, նա վաղեց խոհանոց և սկուս կանչվա-տել խոհարարուհու վրայ, թե՛ ինչու մինչև այժմ Անդրեյ իյիկին համար աե-ղանը չի ձգել: Նա աշխատում էր երեւա-կայել ամուսնու յոգնած ու բազմա-ղեմը, բարձրաձյն ափսոսաց նրան և իւր ձեռքով սրղանը պատրաստեց, մի բան որ առաջ երբեք չէր անում: Յետոյ գառա իւր աղջկան, Վարդային, գրկեց ու ջերմագին համբուրեց աղջկին նրան ծանր ու սառն թուաց, բայց նա չէր ուզում այդ բանը խոստովանուլ և սկը-սաւ նրան բացատրել: Թէ ինչքան լաւ, աղին ու բարի մարդ է հայրը:

Մինչդեռ, երբ որ շուտով Անդրեյ իյիկին վերադարձաւ, հազիւ հազ բարեկեց նրան: Երհնաւոր բարձրագոյն զգաց ունեւորների յորձանքն արգելն անցել էր և ինչին չէր ապացուցել իրեն, այլ իւր կեղծիքով բարեկեց ու շաքարեղէն էր միայն: Նա պատահանի առաջ նստած տանջու-մ էր և շարանում: Մարդիկ միայն դժբաղ-դուի ժամանակ կարող են ըմբռնել, թէ որքան դժուար բան է իրենց ըն-դացմունքները ու մտքերը իշխանը լի-նել: Սոփիա Պետրովնան վերջը պատ-

ղարկեց չինացիներին եւրոպա-ցիների հետ հաշտեցնելու առաքե-լութեամբ:

Վերանորոգություններ մտցնե-լու մոզն անցավ:

Այժմ իրենք թիբերիան են թիբերիայում վերանորոգություն-ներ մտցնելու կարիքն պզում և այդ մասին խնդիր յարուցանում: Թըքաց այժմեան վեղերը՝ Փոք-րիկ կուռած Սայիդ փաշան նո-րից և անսպաս մեծ վեղերու-թեան բարձր պաշտոնի կոչուելով մտածում է բարենորոգություններ մտցնելու Օսմանեան կայսրու-թեան մէջ: Ամենից առաջ նա տրամադրուած է արձակելու ան-պէտք և կաշառակեր պաշտոնեա-նեան և մտադիր է մինիստրները ռոճիկները պակասացնել:

Անտարակոյտ այգտեղից էլ պէտք է սկսուի վերանորոգու-թիւնը, եթէ ճշմարիտ կամենում են վերանորոգություններ մտցնել թիբերիայում:

Վերանորոգություններ մտցնե-լու համար փող է հարկաւոր, իսկ փող կարելի է խնայել պաշտո-նեաների ռոճիկները կրճատելով, կաշառակերութեան և աւելորդ ծախսերի առաջն աւանելով:

Լրագրների ասելով, մեծ վեղեր Սայիդ փաշան բարենորոգումների մի նախագիծ է պատրաստել և ներկայացրել սուլթանին: Այդ նախագիծը իրագործումն անհրա-ժեշտ է համարում Սայիդ փաշան թիբերիայի ապագան և բարգա-ւաճումն ինկատի առնելով: Սա-յիդ փաշան պահանջում է, որ

մում էր, թէ իւր ներքո մի այնպիսի «խառնաշփոթութիւն էր ընկել, որ դժուար էր այդ կարելի բերել, զբանից մի բան հասկանալ, ինչպէս որ դժուար է լինում արագ թաշող ճշմոյսները հա-շուելը»: Հէնց այն բանից, որին ահ, թէ ինչպէս նա իւր ամուսնու գալուս չու-րախացաւ, ինչպէս իրեն զիւր չեկա-ճաշի նստածքը, նա անմիջապէս հե-տեցնեց, թէ իւր մէջ առնելով ինչ է ծնում գէպի իւր ամուսինը:

Անդրեյ իյիկին յորձանքութիւնից ու բաղնից թուլացած, մինչև ապուր բե-րելը յարձակուց խաղերիկի վրայ ու ազատութեամբ, բարձրաձայն ծամելով ու քունքերը շարժելով օգնաւ ուտուլ:

«Տէր Աստուած, — մտածում էր Սոփիա Պետրովնան, — սիրում ու յարգում եմ նրան, բայց ինչի նա... այդպէս կրկնել կերպով է ծամում»: Նրա մտքերը նուազ խառնաշփոթ էին, քան զգացմունքները: Լուրեան-ցիան, ինչպէս և անհաճոյ մտքերի դէմ կուտող անփորձ մարդ, ամեն ճիգ թա-փում էր իրեն հասած դժբաղդութեան մասին շտտածելու, բայց քանի աւելի էր ջանք գործում, այնքան աւելի որոշ կեր-պով իւր առաջ պատկերանում էր իւ-րիւր, նրա ծնկների աւազը, բամբակոս ամպերը, գնացքը...

«Յիմար առա, ինչ հարկ կար այսօր

իրեն թոյլ տրուի մինիստրներ պաշտոնի կոչելու և արձակելու իրաւունքը: Եթէ Սայիդ-փաշայի նախագիծը բարենորոգումների վերաբերմամբ չընդունուի, նա պիտի տայ իւր հրաժարականը:

Հայոց պատերազմին, իրեն արած այցելութեան միջոցին, ա-սել է Սայիդ փաշան, որ խիստ հրահանգներ է ուղարկել Մուշի և Բիթլիսի նահանգապետներին՝ պաշտպանելու հայերին և ապա-հովացնելու նրանց կացութիւնը վտանգից:

Այսպէս, ինքը թրքական կա-ռավարութիւնը մտածում է իւր մեծ վեղերի ձեռքով բարենորո-գումներ մտցնել կայսրութեան մէջ և ապահովացնել հայ ժողո-վրդի գոյութիւնը Հայաստա-նում:

Այդքանն էլ ոչնչեց չատ է: Թէ ինչպիսի բարենորոգումներ է մտցնել կամենում Սայիդ փաշան և թէ ինչ ոգով է խմբագրուած նրա բարեփոխութիւնների նա-խագիծը և առհասարակ ինչ են այդ նախագիծի մանրամասնու-թիւնները, — այդ մասին լրագր-ները ոչինչ չեն հաղորդում:

Ինչ էլ որ լինի, արդէն վերա-նորոգութեան միտքը համակրելի է. միայն թիբերիա և վերանո-րոգութիւն — միմիանց ներհակ զաղափարներ են ամփոփում ի-րենց մէջ:

Ծիւրունի Սայիդ փաշան է, որ Օսմանեան կայսրութիւնը վերա-նորոգողի դերն է ստանձնում: Միզատ փաշան էլ Օսմանեան կայսրութեան բարին ցանկանա-

գնալու, — տանջում էր նա: — Եւ միթէ ես այնպիսի մէկն եմ, որ կարող չեմ վրաս վատաւ լինել...»

2-րդ օձից վախեցողը չալ չաթուից էլ կը վախենայ: Երբ որ Անդրեյ իյիկին վեր-ջին կերակուրը կերու, կինն տրդէն լի էր վճռականութեամբ. — ամեն բան պատ-մել ամուսնուն և վտանգից խոյա տալ:

— Անդրեյ, բեզ մի շատ կարեւոր բան ունեմ ասելու, — սկսեց նա ճաշից յետոյ, երբ որ ամուսինը պառկել հանգստա-լու համար սերթուկն ու կոշիկներն էր հանում:

— Հը՛:

— Գնա՛ր, հեռանա՛ր այստեղից:

— Հմ... ուր: Քաղաք դառնալու դեռ վաղ է:

— Ոչ, ճանապարհորդեմք, կամ, այդ-պիսի մի բան...

— Ճանապարհորդել... — փնթ փնթաց նստարը ճիվկոտալով: — Այդ ես էլ եմ ցանկանում, բայց փող որտեղից գտնեմք և ում պէտք է գործա թողնեմ:

Եւ, մի քիչ մտածելուց յետոյ, աւե-լացրեց.

— Երգարեւ, քեզ համար այստեղ ճան-ձրալի է: Եթէ ուզում ես, գու մենակ դնա՛ւ:

Սոփիա Պետրովնան համաձայնեցաւ, բայց իսկոյն էլ գլխի ընկաւ, որ իյիկին այդ բանին ուրախ կըլինի և իւր հետ

լով իբրեւ թունդ թիբեր կամեցաւ իւր վերանորոգութեան նախա-գիծն իրագործել, նրան արտոնե-ցին և արտոնաւորուած էլ անյայ-տութեան մէջ մեռաւ:

Նոր գինին հին տկում... հա-ճել չէ, բայց տեսնե՛ք, թէ Սայիդ փաշայի բարեփոխութեան նախագիծից ինչ է լինելու:

Գ Ր Ո Ն Ե Վ Ո Ն

Մոսկուայի արեւելեան լեզուների ճե-մարանի հիմնադիր Յովհաննէս Լազա-րեանի մահուան 100-ամակի առթիւ հանգուցեալի ժամանկները և տեղական հայ գաղութը որոշել են կեդրոնական միջնակարգ դպրոց բանալ Ասորպատա-կանում հանգուցեալի անունով: Այս մա-սին, ինչպէս գրում է Թաւրիզի մեր թղթակիցը, թույլ է ստացւած Ասոր-պատականի առաջնորդաբանում և շու-տով անդ պիտի գնուի դպրոցի շէնքը համար:

— Ս. Էլմիածինց մեզ հաղորդում են, որ Մակար Եսայիկոպոսը հրաժարում է սինդի անդամութիւնից: Ղլոճեան վար-դապետը Բազումից գնում է ա. Էլմիա-ծին. ասում են, թէ նա սինդի անդա-մութեան է առաջարկելու: Այլմասեան եպիսկոպոսն արքութիւն է ստացել: Մատթէոս վարդապետը գնում է Զամախի իրեն կո՛ւստորիայի նախանդամ: Ախալ-ցխայի յաջորդութիւնը յանձնում է Եփ-րեմ վարդապետին: Սահակ վարդ. Բաղ-դասարեանը գնում է Ագուլիսի Թովմա առաքելոյ վանքի վոնահայր:

— Մի ընկերութիւն է կազմում Թիֆ-լիսում էժանագին թէյատուն և ճաշա-րան հիմնելու համար: Թիֆլիսի նահան-գապետը պահանջել է ընկերութեան հիմնադիրների տնտեսանոցցակը:

— Գովկասեան ցուցահանգէի էքս-պերաների գլխաւոր յանձնաժողովը տուել է հետեւեալ պարբերութիւնը. 52 պա-

միւնոյն գնացրով, միւնոյն վազոնով ճաշապարհ կըլինի... Նա մտածում էր և մտիկ տալիս իւր ամուսնուն, որ թէ-պէս կուշտ, բայց դարձաւ թալուկ էր: 2-րդ տես ինչու Սոփիա Պետրովնայի աշ-քովն ընկաւ իւր ամուսնու մանրիկ, հա-մարեա կանայցի ոտները ու զուտըր գուլպաները վրա, գուլպաները քթին ցից էին եղել թիկի կտորներ...:

Ցած թողած վարագործի քամակին մի իշանկուր տղզում էր ու ապակում գարնուն: Սոփիա Պետրովնան նայում էր թիկի կտորներին, ակա՛յն դնում ի-շամեղուր տղզոցին և երեւակայում, թէ ինչպէս ինքը ճանապարհ է գնում...: Գիշեր ցերեկ իւր դէմ ու դէմը նստած է իյիկին աշքն իրեն յառած. նա շարա-նում է իւր անդորութեան վրայ և հո-գեկան ցարից գունատ է: Նա իրեն անուանում է փշտացած երկխոյ, կըշ-տաբում է Լուրեանցեային, իւր մազերը պոկոտում, բայց հէնց որ միջուկ է, յարմար առթիւ, երբ միւս ուղևորները բնում են կամ դուրս գնում կայարան, իւր առաջ ծունկ է չորում ու տոնքը հուպ տալիս, ճիշտ այնպէս, ինչպէս այն ժամանակ նստարանի մոտ...:

Սոփիա Պետրովնան ուղիք եկաւ և տեսաւ, որ երեւակայում է...:

— Ոչ, մենակ չեմ գնալ, — ասաց նա, — պէտք է դու էլ գաս հետս:

տուարող դիպում, 62 ոսկեայ մեծ մե-
դալ, 94 ոսկեայ փոքր մեդալ, 140 ար-
ծարձիկայ մեծ մեդալ, 208 արծարձիկայ
փոքր մեդալ և 321 բրոնզի մեդալ:

— Գեկտ. 12-ին, օրուայ ժամը 2-ին,
Թիֆլիսի դատարանական պալատում
վերջացաւ Թիֆլիսի քաղաքային վար-
չութեան անդամները և հանգուցեալ
քաղաքապետի ղէմ յարուցուած գանդա-
քներով: Մեղադրական ճառից և
մեղադրեալները պաշտպանները ճառերն
աւարտելուց յետոյ դատարանները հեռա-
ցան վճիռը կայացնելու:

Վճիռի զեկուցումը յետաձգուեց նոյն
օրն երեկոյեան ժամը 6-ին, որ ժա-
մանակ դատարանը յայտնեց իւր վճիռը,
մեղադրեալները բոլորն էլ արդա-
րացրած են:

— Ժանտախտի ղէմ կուսող յանձնա-
ժողովը որոշել է զեկուցումները 10-ից
վերացնել առողջապահական հետեւեալ
միջոցներով: 1) Բաթումից հեռացող նա-
ւերի բժշկական քննութիւնը և Բաթում-
մից երկաթուղով մեկնողներին առողջա-
պահական վերահսկողութիւնը: 2) Սև
ծովի նաւահանգիստներին միջև հաղոր-
դակցութիւն ունեցող մարդատար նաւերի
տէքսերի պարտաւորութիւնը նաւերի մէջ
բժիշկներ պահելու: Միևնոյն ժամանակ
յանձնաժողովն անհրաժեշտ է համարել
պահպանել: 1) առողջապահական գործա-
դիր յանձնաժողովները գործողութիւնը
Սև ծովի ափին գտնուած նահանգներում,
չըջաններում և քաղաքացիութիւններին
մէջ և 2) Սև ծովի նաւահանգիստներին
միջև երկաթուղի նաւերի բժշկական այն
քննութիւնը, որ կատարուած է նաւերի
նաւահանգիստները մտած ժամանակ:

— Մայրաքաղաքի Թերթերի ասեղով,
մտադրութիւն կայ առևտրական դպրոց
ներն աւարտողներին թոյլ տալ մասնիւ
տեխնիքական բաժնի դպրոցները և հա-
մալսարանները:

— Ռուսական երկաթուղիները սա-
կապների մասնաժողովը, մայրաքա-
ղաքի Թերթերի ասեղով, այն կարծիքն
է յայտնել, թէ 3000 վերստ տարածու-
թիւնից աւելի անցնելու համար պէտք
է բարձրացնել երկաթուղու սակապները
սկսած 1902 թուի յուլիսի 1-ից:

ՄԵԶ ԳՐԱՆԻՄ ԵՆ

ՀՈՒՆՈՒՑ. — Առժամանակ դադարելուց
յետոյ քաղաքումս նորից երևան եկաւ
դիֆթերիա հիւանդութիւնը, որ բաւա-
կանին զոհեր է առնում երեխաներից:
Հիւանդութեան տարածումը մեծապէս
նպաստում են հակառողջապահիկ պա-
յը:

— Այդ ցնորը է, Սոֆիկ, — թառանջ
արձակեց Լուսինան: — Գէտը է լուրջ
լինել և ցանկանալ այն, ինչ որ հնարա-
ւոր է:

«Որ իմանաս, կը գտաս», մտածեց Սո-
ֆիկա Պետրովնան:
Վճռելով, թէ ինչ էլ որ լինի՝ պիտի
հետևանայ այդտեղից, նա իրեն վտանգից
զերծ զգաց: Նրա մտքերը կամայ կամայ
կարգի եկան, նա զուարթացաւ և մինչև
անգամ իրեն աղատութիւն տուաւ ամեն
բանի վրայ մտածելու: Ինչ ուզում ես
մտածիր, երևակայիր, միևնոյնն է, հօ
գնալու էր:

Մինչ ամուսինը քնած էր, կամաց-
կամաց վրայ հասաւ երեկոյն...: Նա ըն-
դունարանում նստած գաշնամուր էր
նստալուած: Պատուհանի միջև ձորովից
լուսով իրիկնապահին կենդանացումը,
գաշնակի ձայնը, բայց գլխաւորապէս
սոյն միտքը, թէ ինքը լսելով գտնուեցաւ,
վտանգից ազատուեց, բոլորովին դուար-
թացրին նրան: Ուրիշ կանայք. — ասում
էր նրա հանգուցի խնայողը — իւր տեղը որ
լինէին, անկասկած չպիտի կարողանային
գիմնաւալ ու փոթորիկի մէջ պիտի ընկ-
նէին, մինչդեռ ինքն ամբողջ գեղական
էր մտնում, ամառում էր և այժմ փախ-
չում էր վտանգից, որը գուցէ և գոյոյ
թիւն չունի: Իւր առաքինութիւնն ու
վճարականութիւնն այնքան խանդաղա-
տեղ են:

մանները, չնորհիւ այդ պայմաններին հի-
ւանդութիւնն համաճարակի բնաւորու-
թիւն է ստանում: Անկայքէր վրայ վրայ
և տեղիւ բժիշկների աղքատ դատակարգի
վերաբերմամբ անմարդասիրտաբար վերա-
բերուելը, և պարզ կըլինի ամեն ինչ:
2-րտը դատակարգն այնքան միջոց չու-
նի, որ կարողանայ իւր հիւանդի համար
բժիշկ հրաւիրել ու դեղի վճարը հոգալ:
Ստիպուած հիւանդը մնում է անօգնա-
կան: Այդպիսի դէպքերում քաղաքի բժշկի
մարդասիրտութիւնը մեծ դեր կարող է
կատարել:

ԲԱՆԴԱՆՈՒՅ. — Յայտնի չէ, թէ կրի-
զիւր երբ է վերջանալու: Ներկայումս
տիրող փողի տագնապի հետևանքով,
ինչպէս յայտնի է, ահագին քանակու-
թեամբ բանուորներ են արձակուած ի-
րենց գործերից, և Ռուսիայի ներքին
նահանգներից եկած բանուորներն էլ
խուճ-խուճ վերադառնում են իրենց
հայրենիքը: Բայց ի նկատի չառնելով
այդ հանգամանքը, պահանջան գաւառն
բնից էլ Քաղաքային են թափուած բազ-
մաթիւ դիւղացիներ, որպէս բանուոր աշ-
խատելու ցանկութիւն յայտնելով:

— Գեկտ. 2-ին տեղիս պրոստատոն
ցրելը իւր կողմէ-կողմէ խնայած 108 ր.
բան է տանում, բայց տոնի պատճա-
ռով փակ է լինում բանկը: Երեկոյեան
ժամը 7-ին, Բագուից Բալախանի վերա-
դառնալիս, երկաթուղու կայարանում,
ուր մայրաքաղաքից գործող խնդհ ցրելի
վրայ են թափուած և խլում են նրա թէ
108 ր. և թէ հազուատները: Խնդհը
մնում է միայն չափով և չափընկերով:

ԲԱՆԴԱՆՈՒՅ. — Տեղիս հայոց առաջ եկե-
ղեցու համար խմբագրութիւն է հրա իրում
երեմին Պետերբուրգի կոնսերվատորիայի
ուսանող Պապովեան, որ արդէն կազմել
է իւր խումբը և ահա երկրորդ թէ չոր-
րորդ անգամն է, որ երգում է: Բնական
է, որ նորակազմ խմբից չի կարելի
միտադառնալ ամեն ինչ պահանջի. միայն
կան այնպիսի բաներ, որոնք առաջուց
պիտի ուղղել, ապա թէ ոչ յետոյ
դժուար կըլինի:

ԹԱՆԻՐԻՋԻՑ. — Թարեղում տարածուած
է սկալապտին հիւանդութիւնը, որին
զոհ են գնում բաւականին մարդիկ:

— Գեկտ. 2 ին 5. Ղանդ Ալիշանի յի-
շատակին ցերեկոյթ կատարուեց Արա-
մեան դպրոցի թատերասրահում:

— Բագուի կրթիւնի աղբիւր է նաև տե-
ղիս վաճառականները վրայ, որոնց մա-
սին օրէ ցօր աննպաստ լուրեր են

պատուում: «Արաքս» առևտրական ընկե-
սութիւնը միանկ հրատարակուեց:

ԲԱՑ ՆՍՄԱԿ

Էմմանուէլ քահանայ Նապարեանին

(Վերջ)

Այժ անապատի Էմմանուէլ հայր, խոր-
հուրդ ենք տալիս, որ Միթիւրեանց
ապա և Ալիշանի գրածները լաւ կար-
գալուց յետոյ միմիայն պատուէք թէ
նրանց կենդանիներին, որոնք զինուած
ճիւղիթական զէնքերով ամեն ժամա-
նակ մեր փարախից ոչխարներ են փա-
ցնում, և թէ մեռածներին հագու հանգըս-
տին ջերմ պաշտպան կանգնէք:

Բայց տեսէք, տէր հայր. ինչպէս որ
մենք ձեռնադրուելիս մեզ ձեռնադրող
եպիսկոպոսին կամ աւելի ճիշտն ասած՝
հայրենի եկեղեցուն խոստանում ենք թէ՛
նկուղիւ ենք (ուրիշ խօսքով կարելի
տանի՝ չենք պատուելու) նրանց, որոնք
դաւանութեամբ հակառակ կըլինեն մեր
դաւանութեան. օրինակ նշովում ենք
Արիստի, Աղէքսանդրին, Եթիքէսին,
Մակիդոնին, Ապոլինարին, Նեստորին
Թորոքակեցիներին... Ունիթեւութիւնը,
և հաւատարմ ենք մնալու այն
եկեղեցուն, որը պաշտօնեան ենք,
այնպէս էլ անում են կաթոլիկները, իսկ
Միթիւրեանի միաբանութեան կրօնով
կաթոլիկ, ազգով հայ միացող անդամ-
ները ոչ թէ մեզ պէս բանաւոր, այլ
զբաւոր տալիս են հետեւեալ խոստմա-
գիրն իրենց գերագոյն պապին. «Քիցի
չհաւանդող հայերը Քրիստոսի եկեղե-
ցին զուրս կըճանշանք...»

Արթ. հայր, այլ խոստմանակիրը սուրող
վարդապետներին մինն էլ Ալիշանն էր՝ ու-
րեմի կարիքի է ասել տրամաբանօրէն,
թէ նա էլ է հերձուածող անունում
մեր հայրենի եկեղեցին, որը աւե-
րակները նա լաց ու արցունքով է հրա-
պարակ հանում, ուրեմն, ըստ եկեղեցա-
կան նշովող կանոնի, մենք ինչպէս ա-
ղօթենք և «խնդրուածք» անենք, նե-
րենք «զատենք»: Եթէ մեզ ս. աւետա-
րանի աշակերտ ենք անուանում, արեւ
աւետարանով խօսենք. օրինակ՝ «Եթէ
նշ ապաշխարեցէք, ամենեւին նոյնպէս
կորնչիցէք» Ղուկասու աւետարանումն է
աղաղակուած Յիսուս:

Իսկ եթէ «խնդիր» հայրապետներէ
կանոններով և ասածներով էք ուզում կամ
եկեղեցու ընդունածով, ահա աւետա-
րանի մեկնիչն ասում է. «Ամենայն մե-
ղաւորաց ապաշխարութեամբ լինի թո-
ղութիւն»: և ժամագր. մեկնիչը նոյնպէս

* Յոս Էնոր-Դար Ձ 189.

թէ՛ «Ամանց խոստովանութեան մեղք
նշ քաւին»: Բայց չէ՛ որ որմենք ևս ան-
ցեղաւոր կրկնում ու յիշում էին «զա-
րաբար, դարբերաւ, գատելիս...» և
այլ: Ի՞նչ կըճարայէք, այդ էլ ձեր ան-
տէրից և ձեր օրինակի նման օրինակ
և վկայութիւն: Կարծում եմ կըլսուտո-
վանէք և կասէք տեղին է, որովհետեւ մեր
եկեղեցական և մեր «խնդիր» հայրա-
պետներէ՝ կանոնով մեկուորներին համար
պէտք է աղօթել (աշխատել, որ յուրու-
թիւն ամուսին), ըստ աւետարանի ան-
ժիշկներին պէտք է օրհնել, ատելիներին
համար պէտք է բարի աւանդ և միևնոյն
ժամանակ չապաշխարած, անապաշխար
մեղաւորին թողութիւն չպէտք է տալ և
չպէտք է ներել, այլ ոտների փոշին պի-
տի թափ տալ և հեռանալ: Սա իմ կար-
ծիքը չէ, այլ մեր «ազատ ոգի» ունե-
ցող եկեղեցու կանոնադրական և օրինա-
ւոր ընդունածն ու սրբաւման:

Եւ, այս այսպէս լինելուց յետոյ, երբ
Ալիշանը մեր եկեղեցուն «ստորակարգու-
թիւն» է աւելի ու Քրիստոսի եկեղե-
ցուց լուրս համարում, ինչպէս պա-
տօնները նրան և նրապէսներին՝ գոտ
կրօնական-եկեղեցական տեսակէտից դա-
տելով և ոչ նրա փաստաւորութեան,
զբաղիտութեան և կամ հայրից էլ հայր
լինելու տեսակէտից, նա մեր եկեղեցու
ղէմ յանցանք է գործել և յանցանքը չէ
քաւել ու ապաշխարել, եկեղեցին էլ չի
ներում նրան. ուրիշ ինչ ունիք ասելու:
Նա միանգամայն օտար է մեր եկեղեցու
համար, և մեր եկեղեցին էլ արդարու
թեամբ օտար է համարում նրան և նրա
հոգու փրկութեան հանգիստը ցոյց է
տալիս կատարել այն սեղանի առաջ, ուր
նա աղօթում էր, որին նա հոգով, մեղ-
քով, գրգռով ու բոլոր գործութեամբ իր-
ւան արժանի պաշտօնեայ, փառաբանում,
«զերբաղող» ցնծում էր և, վերջապէս, ուր
նա իւր հոգու փրկութիւնն էր որոնում:

Այժ, թանկագին պաշտօնակից. քրիս-
տոնական եկեղեցին (սկզբնական) չոր-
րորդ դարից առաջ, երբ մի էր ամենի
համար, խորութիւն չէր դնում «նշ հրէի»,
ոչ հեթանոսի, ոչ արուի և ոչ իրի: «Ոչ,
բայց ինչ մտքով, — այն, որ ամեն որ
այդ եկեղեցու պաշտամունքը և սկզբ-
նաւորները կըլիւրին, կըմտին միմիայն
նրա ծոցը և ոչ թէ կըրգանայ ճիւղիթ
ու իսկական եկեղեցու հիմքը կրկնաւոր:
Լուս է, որ ազատ չձեռնանք, այլ ի-
մանանք և մասնաւոր ըմբռնենք, որ
առաքելական մի եկեղեցու սկզբունքը
յիշեալ դարից յետոյ չէր կարող չփո-
խուել և փոխուեց, այլ ընթացք և կեր-
պարանք ընդունեց, Ընդհանուր քրիստո-

նէական մի եկեղեցին բաժան-բաժան
եկաւ և իւրաքանչիւր եկեղեցի ունեցաւ
և տնի այսօր ևս իւր նոր կանոններն ու
սրբաւմանքը և աւանդութիւնները, օ-
րոնցով միմիայն պաշտպանուած ու գի-
նուած նախ դարգանում է և ապա ա-
ռանց թիթեւողիկ զիջողութիւններին
կարողանում է պահպանել իւր լուծիւնն
ու ամբողջութիւնը՝ չկազմալուծուելու
և քառն չգառնալու համար:

Այդպէս արաւ և այդպէս էլ պիտի ա-
նի մեր եկեղեցին ևս, որը ոչ թէ «Յի-
շան տէր», զգարաբարս առնելով ցաւ-
կանում է, որ Աստուած չարին վարձա-
տրէ, այլ յիշեցնում է Աստուծուն, որ
Իւր արդարադատութեամբ վարձատրի
(պատժի) նրանց, որովհետեւ նոյն եկե-
ղեցու սուրբ գրքում գրուած է թէ՛
«Եւ մէկ վրէժանդութիւն»:

Արթ. հայր, այս էլ հօ պիտէք, որ
մեր եկեղեցին ամենայն օր «Իւր ազատ
ոգով, լայն և համբերաւոր սկզբունքով»
բարձր ձայնով աղաղակում է աղօթողի
բերանով թէ՛ «Յամենայն ժամ ազաւանք
իմ այն են՝ յօտարէն պահապան գաւառայ
քո, մարդաւոր ճէր: Հապա սոյ ինչպէս
հասկանանք. սա էլ մեր «խնդիր» հայ-
րապետներէ՝ հայեացքն ու հասկացածը
չէ արդեօք:

Բայց, այնուամենայնիւ ձեր արաբա-
վաղ նաժակից երևում է, որ մեր հայ-
րենի եկեղեցու «բացարձակ թշնամու»
և հակառակորդի համար, երբ նա չէ
ապաշխարած, կարելի է անպայման հո-
գու փրկութիւն հայցել Աստուծուց: Նե-
րենք, տէր հայր, ընդհակառակ, այդ
միտքն ես խաւար միտք եմ ընդունում,
որովհետեւ այդպիսի միտքը ժամանակից
և հանգամանքներից խիստ հեռու և ան-
կախ, ապա և միանգամայն աւելորդ է
մեր եկեղեցու համար. եթէ չէ, հապա
հայաստանեայց եկեղեցու իսկական «ա-
զատ ոգին» ըմբռնող կրօնիկ Ղևոնդ
եղեցուն ու քաջահատուտ վարդապետ էլ ոչ
էին խոչ ու սուր առած՝ մեր լոյս հա-
ւատը պաշտպանում նրա բացարձակ
թշնամու դէմ և իրենց վարդապետն ա-
րեւմտեան ուղղութիւն Աստուծու: Ահա թէ
մերն է հայրենի եկեղեցու «ազատ ոգին»
ու վեհութիւնը, իմա, թանկագին հայր:

Գարձաւ, ներքեց խնդրեմ. ինչ բա-
ւականութիւն և հոգեկան ինչ միջոցա-
րութիւն պիտի զգայ հայ քրիստոնեան
և մեր եկեղեցու եղիկի պաշտօնեան,
եթէ այսօր վերկենայ և զքրիստոնէա-
բար աւելին առնելով, հայրենի հաւա-
տըն ու եկեղեցին ուրացող մեր բացա-
ռակ հայ թշնամի վաճակի համար հո-
գեհանգիստ կատարի, և, եթէ կատարի,

այս տիպեկութիւնն ինչ տպաւորութիւն
էր գործելու նրա վրայ:

Լուսինը թաք էր կենում ամպերի ե-
տեւ, բայց այնքան լոյս էր, որ Սոֆիկա
Պետրովնան տեսնում էր, թէ ինչպէս
քաւին շարժում էր Իլիկին վերաբերուի
փեշերը և դարաւանդի վարդապետները
նոյնպէս երևում էր, թէ ինչպէս նա,
աշխատելով ծպտուի, ծռում էր վերելի
շրթները...

— Սոնիկա, Սոնիկ... հոգուս հատը,—
չնշաց նա թոյլ շատով Լուսինեային
բերանը բանալ: — Սոնիկա, գեղեցիկ:
Քնքշութեամբ համակուած, նա ար-
տաւորապէս ձայնով փաղաքշական խօսքեր
էր թափում, մէկը միւսից քնքշող, մէկը
միւսից փաղաքշող, և նրան անտանում
դու, կարծես նա իւր կինը կամ սիրու-
հին լինէր: Նա անկանկալ կերպով յա-
կարծ մի ձեռքով գրկեց նրա մէջքը,
իսկ միւս ձեռքով արժուիկից բռնեց:

— Հոգիս, ջանա... — չնշաց նա համ-
բուրելով վիզը, ծործորակի մօտ: —
Սոնիկա, եղիկ, այժմ և եթէ արի ինչ
մտա:

Սոֆիկա Պետրովնան դուրս պրծաւ
նրա գրկից և գլուխը բարձրացրեց, որ
մինչև դարաւանդի ներքին տաքութեան
ճանապարհ ձգելու նա ուզում էր Իլ-
լիկին յայտնել, թէ ամուսնու հետ հե-
ռանալու է այստեղից, և տեսնել, թէ

ներքի է
ման,
նոյն գ
լով:
Բայց
վասա
Այն,
կանն
բար
երբ
կան
մենն
մեր
եւ,
գէտ
ոքից
մանա
իւրաք
չխախ
նելու
բին
տեսն
սահմ
անող
առող
պծից
և կա
որէն
թերե
սայր,
սկիւն
Իմ
կրօն
մարդ
կայտ
աւել
բի մ
ներ
Իս
աշխ
պէս
ընդ
խաղ
այսպ
Ինչ
Թ
07
սաց
յօգու
զար
երեկ
Սո
թիւն
և ա
սու
կին
—
նա
տա
էլ: Ս
վեր
սիր
հետ
Տ
նու
չեա
—
ձե
Ին
լու
աւ
բու
Սո
ձե
Ին
Բն
ձե
նա
իւ
նի
լու
Իս
Իս

անձամբ, այս պատահարով հասնեալանք
գառներմ, որ սույթանր վերջ ի վերջո
աւելի լաւ կրհամարի մեծ վեցիրին փո
խելելի վերջինն պիտի իւր պահանջները

— Սուլթանին փախած փեսան մի քանի ժամանակից ի վեր զանաւում է Կորֆու կղզում Այդ բանը մեծ անհանգստութիւն է նպատճառում սուլթանին, որովհետեւ այդ կղզին հարեան է Ալեքանդրային, իսկ Մահմուդ փաշան կարող է շատ րաւ պատրուի տանալը. ուստի նա ամեն կերպ աշխատում է իւր փեսային հեռացնել այդ կողմերից: Այս նպատակով սուլթանն առ օրերս յունաց դեսպանատուն էր ուղարկել արտաքին գործերի մինիստրըին, որ բանակցէ Մահմուդ փաշային: Կորֆու կղզուց հեռացնելու մասին Սուլթանը պատրաստակամութիւն էր յայտնել շատ զիջումներ անելու, միայն թէ յունաց կառավարութիւնը կատարել իւր ցանկութիւնը Յունաստանը համարէ ձայնութիւն է յայտնել Մահմուդ փաշային հեռացնելու Կորֆու կղզուց:

ՖՐԱՆՄԻԱ

Պատգամաւորները ժողովում պատգամաւոր Գեւրտան մի եռանդակից ճաարտասանեց, որի մէջ պահանջում է վերջացնել դաւանութեանց բիւշէն: Ընամին նա խոստւ քննադատում էր կաթոլիկ եկեղեցիքն և կղերի վարձուքը: Վոնկիրդպատի հովանաւորութեան տակ—ասաց նա,—կաթոլիկ եկեղեցիուն աշգուռն է իւր իշխանութիւն տարածմ հասարակութեան այն բոլոր դասակարգերի վրայ, որոնք ծնունդ են աւելադասական անցքերի ազդեցութեան տակ 1789 թ. յեղափոխութիւնից աոյ նա իւր ձեռքն է առել արիտակրատիան, յետոյ իւր ազդեցութիւն է աւարածել նաև բուրժուական վրայ: Կաթոլիկ եկեղեցին ներք է խոթմար գական մասնաւոր կանքը, ի ձեռքն է առել երեսանց կրթութիւն ամուսնական գործերը... Փոքր և փոքր եկեղեցուն աշգուռն է տրւապակ զօրքն եւ: Ջիւուորական մինիստները զգուռն են նոյն իսկ սպաննշանակելու իրաւունքից, և ադ իրունքն արցել է մի ազամանի յանձնաթղղիկ ձեռք, որը կազմաւած է կղերական տարրերից: Մեղ սպաւունում են, եթէ վերացնենք դաւանութեանց բիւշէն, ներքին պատերազմ կըմադի, կապտամբն 30 միլիոն կաթողիկնք: Բայա սպաննալիքը ոչոքի չի կարող վրսեցնել: Միպակսութիւններն աւել

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վերնորուբից (Օրանժի հասարակագիտություն) հետազոտում են, որ բոլոր գործավոր հասարակական գիտությունների 9 իննսականում է Գործունեություն անգլիացիների հետ ունեցած ճակատամարտում:

— Գերատնտեսական Լոնդոնի թիվերի հաղորդում են, թե գիտությունների 8 իննսյակը Մեկ-Միլիարդ, որը 90 հոգեւորականացած գործակալավոր գույք էր եկել Վերնվիլորսից, Վատիկան հովանավորում են թարիսից թույլ գերազանց բարեկերպ:

፲፭

Հասարակութիւնը մեծ հետաքրքրութեամբ էր սպասում լորդ Ռոզգերույ ճորին, Թէ այդ հետաքրքրութիւնն իր աստիճանի էր հասած—երևում է արանից, որ Չեստերֆիլդսը զամարում մտտինդին ներկայ լինելու ցանկութիւն էին յայտնի առկա քան 15 հազար դրգի, մինչդեռ Չոքոլատաբաճը կարող գտեալի միայն երկու հազար ունկնդիր։ Այս պատճառով լորդ Ռոզգերույ լսութիւն առեի, որ նա իւր ճառը կրկին երրորդ միտնգին։ Պատահաբար լսութիւնը քաջութիւն արտակարգ միջնորդ մարջու գտեի, Ռոզգերույ ճառը ժամանակին հասցնելու համար անգլիական բոլոր

թիվերից և արտասահմանի Գեո ճառը
չարտատպանում, «Times»-ն և «Daily
News»-ն առաջնորդող յոգումաներ և
այլ, որոնց մեջ առում էին, թէ այդ
ճառը քաղաքական մի կարևոր անցք է
լինելու: Ազատամարտ ընկերությունների
միտ թիվին, որի հրավիրանքը խոսեց
հրապարակի, հետևեալ որոշումն էր մշակել
Նորա ճառից լետոյ միանիցին քուէակել
տալու համար. «Թողովս շնորհակալու-
թիւն է յայտնում լորդ Ռոզբերտուն իւր
ճառի համար, տեսնում է այդ ճա-
սի մէջ ազատամիտների պարզգլուխ
Դպրատոնի աւանդած քաղաքական
բաժնը յատկութիւնները և ցանկութիւն
է յայտնում, որ ճառագիտութեան
տայ իրերին իւր իմաստութեամբ և
փորձաւորութեամբ»

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԱ

Բերլինի «Local Anz»-ը, անգլիական պաշտօնական Կապոյտ գրքի հիման վրայ, ժառանկիչ է անում, որ Կեդրոնացյան բանակներում պահույղ 117,96 բոլորների աւելի քան մի տասնորորդ մասը մեռել է, և մեռնողներից 10,118 հոգին երեսաններ են: Հաբաւային Աֆրիկայի զինուոր կոմիսար լորդ Միլների այն պատկերարումը, թէ մահացութիւնն աւելի լայնատա չէր լինիլ, եթէ բոլոր կախալք և երեսանները մնային աւերում տեղերում, չափազանց ցինիքական է, — ասում է Բերլինի լրագիրը: Մահացութիւնն այս սարքափելի թիւերն ամենածանր մեղադրանքն են հանդիսանում 26միլիոնի դէմ և ամենից լու պատառ խանում են նրա այն հառիւն, որի մէջ եւ օրինակ էր բերում 1871 թիւի պատերազմի մէջ Գերմանիայի ցոյց տուած վարձուորը:

—Կեդրոնացման բանալին եղած մարցնությունը պատճառներից մէկն առաջ է բերում «Daily News»-ը Այլըստիլը հաշուէ է, որ յուրիս ամսին անգլիացիները բոլոր կանայք և երեխաների կերակրել համար յատուկացնում էին իրաքանչիւրին 19 օտուտիմ օրական. յոնեմին Կերկարուրի բանալում մի գերու ապրուստի համար օրական ծախսում է 3 օտուտիմ. հաւանքաւոր է, թէ այլ գողերով ինչպիսի կերակուր կը պատրաստուի:

—Անգլիական կառավարությունը Գերմանիայում ահազին քանակություններ ուժանակ (գրեյնամյա) է գնել, որի մի մասն այս օրերն Համբուրգից ճանապարհորդած է դեպի Հարաւային Աֆրիկա Լոնգոսի միջով:

Օրանիքի հասարակապետութեան հիւսիս-
արեւմտ տքում: Վերջին 14 ամսուայ ըն-
թացքում կատարուած 123 սպանութիւն:

— Ստանդերտոնից հեռազրույս եր, թէ կուտող բաշքները ժողով են սենեակաւ քննելու համար անձնատուր լինելու խնդիրը: Անցած շաբաթ 30 բւրք անձնատուր եղան զենքով և ձիերով Ստանդերտոնի բուրեղքներէց աւելի քան 200 հոգի մտնէ են ազգային զօրքերի շրջրով: — Բուէնս-Սյեթիսց հեռազրույս են զեկանմբերի 10-ից. օ! յն քանից յետոյ երբ իրենց նպատակին հասան Արգենտինի կառավարութեան այն փորձերը, որ նա գործէր դնելու սահմանի վրայ ճանապարհ քանալու համար, 2 իլիի հետ բարեկամական համապայտութեան գալու, 2 իլիի հասարակացութեան իրերը նոր վճիռ է նարայցել, 2 իլիին պահանջում է, որ Սարգինի կառավարութիւնը հրաժարուի իրեն պատկանող որոշ գաւառների տիրապետութիւնից, 2 իլիի հասարակացութեան զորքողութիւնները սպառնալից եղանակը Արգենտինի կառավարութեանը տակալէ է յետս կոչել 2 իլիից իւր ղեկավարին: Չնայելով իրերի ծանր դրութեան, այնպեմանայն յոյս դրա, որ զորքը պատերազմի չի հասնի: Բուէնս-Սյեթիսի փողոցները լիքն են ժողովրդով, ամբոյն անպայման հաւանութիւն է առաւել կառավարութեան զորքողութիւնն ունէ:

— Վալպարայզոյի հետազոտման են-
նոյն թիւից, «Խիստ յուզում է տիրոջ»
Մի կողմ է հրատարակուած Զինիի ամբողջ
հատարակագետութեան մէջ տարածելու:
համար, այդ կողով գէնիք է կողում
աղբային բուսարկայի երկրորդ կոնտին-
գենար, զինամարդի կանչուած զօրքերն
արձակուած չեն, զօրաբանակի և նաւա-
տորմի արձակուած ստացած սպաները
յետ են կանչուած:

— Լուիզոնի արգելափակման դեպքահա-
տանն արտաքին գործերի մինիստրու-
թյունից հեռագիր է ստացել, որի մէջ
ասուած է, թէ Արգենտինի կառավարու-
թյունը վճռել է ընդհատել Զլլիի հեռ-
ուիցած բանակցութիւնները և գլխի
Ալգիլայի վճառն, որին նա ի նկատի
առնէր դեռ ևս 1898 թուին այդ նպա-
սակի համար:

Խմբագիրը հրատարակի՝
ՍՊԱՆՆԵՐ ՍՊԱՆՆԵՐԵԱՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԹԻՖԼԻՍԻ ԺԱՂԱՎԱՐԱՆ
Չաբաթ, գեղամեքերի 15-ին, իշտհա-
կուած է

ԴԻՄԱԿԱՅԱՆԴԵՍ
Ընդհանուր հիմունքներով
(816)

ԱՏԸՄՆԵՐՈՅԺ
ՅԼՈՐԱ. ԵՍԿՈՎԼԵՐՆԱ.

Ընդունում է առաջադրանք Ժ. 9-2
 և Երեկոյան Ժ. 4-7
 Թիֆլիս, Միխայիլովսկայա, № 71.
 471) 50-26

ԿԱՂՍԻԼՆԵՐ ՄԱՏԻԿՈՅԻ

[Capsules au Matico]

ԴՐԻՄՈ ԵՒ ԸՆԿ. ԴԵԶԱՌՈՐՆԵՐԻ
ԹԱՂ Է ԿՐԻՈՒԾ ՌՈՒԽԱԴՐՈՒՄ:

Աղորոթեամք քործ է ած-
ւում հանրերի բժշկութեան
ժամանակ, երբեք չյգտես-
նելով օտամոքսը, ինչպէս
այդ լինում է, երբ քործ է
ածւում Գոպայի բալգամը
հեղրէ ձնով:

Փարիզ, 8, Rue Vivienne և զբի-
խարդ գեղատնեցում:
(M.) № 7728 23—21

1901 թ. Դ Ե Կ Տ Ե Մ Բ Ե Դ Ի 16-ին
ՅՈԳՈՒՏ ԹԻՖԼԻՍԻ ՀԱՅՈՒՆՔԱՅ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՐՑԻԱՏԻԳԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴԵ ՀԼԻՃՈՒՄ

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Ե Ր Ա Ճ Հ Մ Ա Կ Ա Ն Ը Ր Ա Ճ Ն Ո Վ

Երաժշտ. թմբուով կրթասնակցին մանդոլինիստներ Դ. Մ. Փողկեանի ղեկավարու-
թեամբ, նոյնպէս բալայալիկ, ցիտրի, կիթառի վրայ նուագողներ և սոսօ երգիչներու
Երաժշտական բաժնի սկիզբն է երեկոյեան Տիշա Ժամը 9-ին

Այնուհետև տեղի կունենան
Պ Ա Ր Ե Ր
 Պարերի միջոցով մի խումբ սիրողներ Մ. Գ. Պ ղեկավարութեամբ կերպեն մի
 բանի խմբական երգեր:
 Մ. Գ. Պ ղեկավարի և խմբի անդամների համար 2 և 3 խմբի 2 և 3 խմբի
 (814)

Съ разрѣшенія Главнаго Управленія по дѣламъ печати,
ПОНИЖЕНА ПОДПИСНАЯ ПЛАТА
НА
ежедневную полит. и литерат. газету

„НОВОЕ ОБЗРѢНІЕ“.

Какъ для городскихъ, такъ и для иногородныхъ подписчиковъ подписная плата: за годъ—7 р., за полгода—4р., 3 мѣс.—2 р. 50 к., 2 мѣс.—2 р., 1 мѣс.—1 р., отдѣльный № въ Тифлисѣ—3 коп., въ Тифлиса—5 коп.

Для сельских учителей, народных и школьных библиотек и благотворительных учреждений сдана скидка: год плата для иногородных — 6 руб., для городских — 5 руб.

Подписка принимается не иначе как считая съ 1-го числа каждого мѣсяца. Подписка принимается въ Тифлисъ, въ конторѣ газеты. Баия

тинская ул., д № 8. (Ф.) 3-1

ՊԱՐԻԶԻ ԴԵՂԱԳՈՐԾԻ
ՍԱՆՏԱԼ ՄԻԴԻ

ԹՈՅԼ Է ՏՐՈՒՄԸ ԲՈՒՄՍԵՐՈՒՄ՝

Այս կապույտների մէջ պարունակւած զոտ սահ
առիկ էանկեղեղան բժշկչիւր խորհրդ. նր տալիս
զոյժած էլ հոտորիկ (զարգիւն չհաւանքի-բորնիկ) ղէ՛կ
կապու-բալգիւնի կ հարեքից ղէ՛կ Սա ներգրգումս
էնիկն արաւ, չի յիշկնցում ստամոքի, ոչ ղի հոտ
նէլ պանմանս կ ոչչաւ նոսէ ղ ցիւսանս ու կեխիւկ
հոնիքիքիցի խուսիւնք ճամպ պա-
հառեցէք, ոք կուարաւշիւր կտարաւկ լայն
լիւր սեւ ստամոքի դողառաւ ճննար
Պահանա Ռս պիւսի պիւսաւս սեպանաւ

ԲԱՄԻ

(M.) № 200369

60-48

Всеобщая Маленькая Газета

„С. - ПЕТЕРБУРГЪ“

Собствен. типографія.—Издания годъ девятый: СПб., Невскій, 139.

Всѣ отдѣлы большихъ газетъ и всѣ новости

Всего міра, придворн. извѣстія, правительств. и обществ. дѣло, политика, Дальн. Востокъ, война бурж., среди газетъ, всѣ выдающіеся происшествія, романы, науки, исторія, докторскія замѣтки и пр., и пр. **Портреты и картины.**

Выходить три раза въ недѣлю.

2р. **Цѣна съ доставкой и пересылкой.** **50к.**

за годъ, ЗА ПОЛГОДА 1 руб. за 3 мѣс.

(ф) 3—3 Редакторъ-Издатель А. Н. Молчановъ.

Открыта подписка на 1902 годъ (24-й г. изд.).
КАЖДЫЙ ПОДПИСЧИКЪ ПОЛУЧИТЬ ВЪ ТЕЧЕНІЕ ГОДА:

52 ММ. Иллестр. литер. **ЖУРНАЛА:** романы, повѣсти, разсказы пр
52 ММ. **ВОСЕМЬМОУ ОБОЗРЕНІЕ:** иллестр. обзоръ міров. жизн.
52 ММ. **РАЗВЛЕЧЕНІЕ:** юмористика съ рис., загадки и игры.
52 ММ. Политической и общественной **ГАЗЕТЫ.**

24 ДВАДЦАТЬ ЧЕТЫРЕ КНИГИ:

12 — **ОБЩЕПОЛЕЗНАЯ БИБЛИОТЕКА „РОДИНЫ“.**
12 — **СОБРАНІЕ РОМАНОВЪ „РОДИНЫ“.**
12 ММ. Моль и рукодѣльн. съ рисунками.
12 лист. молчали. выкр. съ натур. велнч.
12 лист. рисунковъ для вышивки.
12 раскр. лист. узоровъ тамбуру раб.
2 ММ. прил. **ДОМАШНІЙ ТЕАТРЪ“.**
12 ММ. „Для Детей“, пов., разск.,
съ рисунками.
12 ММ. „Сельская Хозяй-
ства и Домоводства“.
2 ММ. **НОТЪ.**

Полнорная
третрмн вы-
скается по
требованію
бесплат-
но.

„РОДИНА“ — **ОБЩЕПОЛЕЗНАЯ БИБЛИОТЕКА „РОДИНЫ“.**
„РОДИНА“ — **СОБРАНІЕ РОМАНОВЪ „РОДИНЫ“.**
„РОДИНА“ — **ДОМАШНІЙ ТЕАТРЪ“.**
„РОДИНА“ — **ОБЩЕПОЛЕЗНАЯ БИБЛИОТЕКА „РОДИНЫ“.**
„РОДИНА“ — **ОБЩЕПОЛЕЗНАЯ БИБЛИОТЕКА „РОДИНЫ“.**

„РОДИНА“ — **ОБЩЕПОЛЕЗНАЯ БИБЛИОТЕКА „РОДИНЫ“.**
„РОДИНА“ — **СОБРАНІЕ РОМАНОВЪ „РОДИНЫ“.**
„РОДИНА“ — **ДОМАШНІЙ ТЕАТРЪ“.**
„РОДИНА“ — **ОБЩЕПОЛЕЗНАЯ БИБЛИОТЕКА „РОДИНЫ“.**
„РОДИНА“ — **ОБЩЕПОЛЕЗНАЯ БИБЛИОТЕКА „РОДИНЫ“.**